

EESTI
RAHVAUS-
KORRAAMATUKOGU

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 39 (405) || 30. septembril 1929 a. || IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas " 5.—
 veerandaastas " 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
 poolaastas " 4.—
 veerandaastas " 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-47
 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.—	1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 " " 20.—	1/8 " " 5.—
1/3 " " 13.50	1/16 " " 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.
 Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) M. Morrison, Üldiste ja erakaebuste vastuvõtmisest. 2) M. Lembit, Riigilipust ja tema tarvitamisest. 3) M. Mällo, Mõningaid näpunäiteid inglise 1914. a. mudeli vintpüssi laske-alalt. 4) Jõuvankrite seaduse elluviimise määrustest. 5) V. Paavo, Politseiametnikkude omavahelistest meelelahutustest. 6) Sündmusi provintsi kriminalisti päevaraamatust. 7) Sport Järvamaa politseis. 8) Ametlik osa. 9) Kuulutusi.

Üldiste ja erakaebuste vastuvõtmisest.

M. Morrison.

Kr. Kp. S. § 3. järgi on kriminaalasjades, mis alluvad rahukohtunikkudele, kaebuste süü paljastamine (ulitshenie) antud kahjusaaajate eraisikute, kui ka politsei ja teiste administratiiv-võimude hooldeks seaduse poolt määratud piirides. See ga pole seadusega loodud kindlat vahet, kus algab või lõpeb erasüüdistus.

Eraasjades kahjusaanute kaebuste esitamise toob esile nende vastuvõtmise küsimuse politsei poolt ühes sellekohase juurdluse toimetamisega. Nii pole süüdistuse tõstmise momendiks mitte see silmapilk, mil asi esitatakse kohtule, vaid see, mil võetakse asi politsei poolt vastu.

Tuleks küsida, mida tuleb mõista Kr. Kp. S. § 3. sõnade all: „po ugolovnom dje-lam?“ Et sõnal „ugolovnoe“ laiem tähendus kui sõnal „prestupnoe“, on selge, sest kriminaalsus juhib alale, kuritegelisus

kvalifitseerib seda. Nii on § 3. õieti alale juhtimine, kus võivad süüalust paljastada nii eraisikud, kui ka admin.-võimud, kusjuures seaduse poolt määramata jääb asjaosaliste tegutsemise ulatus.

Kindla vahe puudusel erakaebuste ja üldises korras jälgitavate süütegude kaebuste vastuvõtmisel on aga kaebuste vastuvõtjad asetatud väga kallakule seisukohale, kust neid võib kergesti tõmmata erahuvide teenistusse. See kallakus on seda hädasohtlikum, et avalik süüdistus peab võtma tihti teadmata ja tahtmata osa erasjade ajamisest, millele sihid ja eesmärgid võivad olla isegi ebaseaduslikud.

Kr. Kp. S. § 49. järgi teatavad politsei ja teised administratiiv-võimud rahukoh-tunikkudele neist kuritegudest, mis nende poolt märgatud ja mis kuuluvad jälgimisele erakaebusteta. Siit võiks järeldust

teha, et avalik süüdistus võiks vastu võtta ja juurelda ainult neid asju, mida jälgitakse üldises korras, kuna kõik erakaebustega jälgitavad kuri-, süü- ja väärteod peaksid jääma vastu võtmata. Siin ei saa üksi kuritegusid mõista, sest algatamisele *ex officio* kuuluvad ka kõik avalikku korra rikkuvad süü- ja väärteod. Erakaebuste vastuvõtmist pole selle paragrahvi järgi politseile tehtud sunduslikuks. Nii-sama pole mõõduandev selles küsimuses ka süütegude raskus, sest teatavasti on U. N. S. §§ 531.—540. ettenähtud süüteod kõik vangistuskaristusi kaasatoovad, nii-sama ka N. S. § 1483 j. t.

Kui nüüd eelpoolnimetatud paragrahvid veel näisid tegema vahet erakaebuste ja üldkorras jälgitavate kaebuste vastuvõtmisel, siis Kr. Kp. S. § 48. kaotab igasugused piirid ja annab terve kriminaalsüütegude ala politsei hooleks. § 48. järgi võivad isikud, kes kannatanud kuritegude läbi kahju (vred i ubõitki — esimene isiklik, teine varanduslik) pöörduda politsei poole, kes on kohustatud toimetama juurdlust ja sellest teatama rahukohtunikule. See paragrahv on säärane, mis ei luba kaebuste vastuvõtmisel enam tegevuse ühtlust, ei sisemiselt ega väliselt. Selle tagajärjel toimetatakse ka igalpool iseviisi: ühel pool võetakse vastu erakaebused ja toimetatakse nende järgi juurdlust, teisel pool võetakse vastu ainult teadaanne ja kolmandal pool loobutakse sellest soovitades pöörduda kahjusaaajatel otse kohtute poole. Selle kõrval on aga veel neljas talitamisviis, mis toimetab asja täies ulatuses, kuid sarnastes erasüütegudes, mis on toime pandud avalikus kohas või mis küll erakorras jälgitavad, kuid mis karistuse suuruse või muude asjaolude tõttu tähtsad.

Politseiasutuste kujundamise määrus ütleb § 5. p. 1., et kohtu alal kuulub politseivõimkonda „kriminaal-asjades juurdluste toimetamine ning eeluurimisest osavõtmine Kr. Kp. S. ettenähtud alustel“, jätab seega erakaebuste ja üldises korras jälgitavate kaebuste vastuvõtmisel vahetegevuse lahtiseks.

Vene senat asus seisukohal, et Kr. Kp. S. § 48. järgi kõigis kriminaal-asjades politsei pidi toimetama juurdlust ja sellest teatama kohtule, olgu need leppimise teel lõpetatavad või mitte. (V. S. s. 74/4, 75/184 ja 900/35.)

Kui vene senat asus tähendatud seisukohal,

siis oli selle põhjuseks suur rahvahulkade kirjaoskamatus pärast kohtuseaduste maksmapanekut, kus politsei poolt äraütleamise korral kaebajad oleksid sattunud raskesse seisukorda. Kuigi nüüd kirjaoskamatus peaaegu tundmata, ei ole seepärast veel igati küps palve valmistamiseks. Kohtutele võimaldab seda seadus, seda aga ei praktiseerita. Mis peavad nüüd tegema teguvõimetud isikud, nagu pillajad, alaealised, pimedad, kurdid, tummad, eesti keelt mitteoskajad, haiged, raugad, kellele kaebekirjade valmistamine suurimaks tüliks? Neil juhtumitel võimaldab kaebuste vastuvõtmine nõrkade kaitset ja abiandmist tehtud ülekohtu vastu, sest olgugi siin süüdistajaks eraisik, on politseil ka veel kohtus võimalus nende eest süüdistust toetada (v. S. s. 74/619). Erakaebuste vastuvõtmisega alaealistelt ja vaimuhaigetelt tuleb otsustada nende arusaamisvõimet, kuid see selgub üksi siis, kui kaebuste vastuvõtmisel võimalus avaneb asja protokolleerides kaebajaga pikemalt juttu ajada, mida ei tee kohus valmisolevat palvekirja kaebajalt vastu võttes.

Iseärane seisukord on tekkinud lepitava asjade vastuvõtmisega U.N.S. §§ 530.—540. juures. Seaduse maksmapanemisega (R. T. 59/60 — 1920) kuuluvad ahaavamised trükisõnas, välismaa riigipea ja välissaadiku vastu, kui ka trükisõna kaudu usalduse kõigutamised isiku kaubandusliku tegevuse kohta teisele kahjutegemise või isikliku kasusaamise eesmärgil üldkohtutele. Kõikidel neil juhtumistel on karistuseks vangistus ja arusaamatuks jääb, kuidas ühelaadilisi süütegusid võib politsei võtta toimetamisele, teisi aga mitte. Ka trükiasjaliste süütegude vastutusele võtmise kord Kr. Kp. S. § 1213⁴ järgi on järjekindluseta. Selle korra järgi algatatakse trükiasjus toimepandud süütegude vastutusele võtmist kahjusaaajate poolt kohtutes üldistel alustel. Kaebused trükisõna kaudu toimepandud kuritegudes antakse prokurörile või kohtu-uurijale, et viimane võiks nende põhjal ette võtta lepituskatseid. Kas sellest korrast mitte kinnipidamine võiks anda põhjust asjade lõpetamiseks, nagu see leidnud mõnikord maad? Ainult kohtu-uurija juures ettevõetav lepituskatse, mis harva viib sihile, ei või olla põhjuseks asju algatada sel teel, seda enam, et igasugune leppimise toiming on ju veel kohtus võimalik. Kui

mõista täpselt Kr. Kp. S. § 1213^a viimast lauset, siis tuleksid kõik säärased kaebused esitada otseteed kohtule enesele, mitte aga kohtute juure liidetud eeluurimise organitele. Ja imelik on seisukord ka seepoolest, et erakaebuste vastuvõtja prokuratuur ilmub ainult edasiandjaks, jättes süüdistuse ikka erakaebajate enda hoolde. Vastolu U. N. S. §§ 533., 534. ja 535. ettenähtud kaebuste vastuvõtmisel saab veel selgemaks järgmise asjaolu läbi. Peaks auhaavamised maad leidma U. N. S. §§ 534. ja 535. tähendatud isikute vastu, mis on siis süüdam, kas see, et nad maha istuvad ja hakkavad kirjutama palvekirja kohtule või kutsuvad kohale telefoni teel politseiametniku?

Kodanikud soovivad erakaebusi parem kohtule esitada politsei protokollide näol, kui seda teha palvekirjadega. Ja kui viimaseid siiski kohtusse antakse, siis on enamasti sellele ikka politseijaoskonnas äraütlemine eel käinud. Põhjuseks sellele üldnähtusele on kõigepealt soov anda

kaebusele seega suuremat rõhku, kui temaga seltsib avaliku süüdistaja kaastegevus. Politsei kaudu antavatel kaebustel on veel see paremus, et politsei asja selgituseks midagi teha võib ametlikult ja tasuta, mis kõik kaebaja teha jääks, kui ta peaks esitama kohtule palvekirja.

Erakaebused olenevad täiel määral kahjusajaja tahtest, nende tekkimine ja lõpetamine läheneb tsiviil-asjadele, kus politseivõim ei peaks tegutsema üldse, kohatud aga tegutsema ainult poolte poolt esitatud tõenduste ja soovide piirides. Erasüüdistuste ja tsiviil-asjade sarnadus tekitab küsimuse, kas tuleb politseil ka ikka tulevikus sellesarnaseid kaebusi võtta vastu, koguma nende järgi tõendusi jne. Igatahes aga oleks piiri tõmbamine tarvilik nende paljude erakaebuste kaudu tekkinud asjade seisukohalt, kus politsei on pidanud tegutsema teiste soovil ja tahtel, asjata aega raisates. Ja vahe tegemine oleks võimalik, sest nüüdne kodanik on koguni teine kui viiekümne aasta eest.

Riigilipust ja tema tarvitamisest.

M. Lembit.

Meie riigilipu värvi ja suuruse määrab kindlaks riigilipu seadus (R. T. 84/85 — 1922). Üldkubern. Asut. S. § 421. ja Heakorra ja julgeoleku S. §§ 1. ja 281. alusel on antud siseministri poolt määrus riigilipu tarvitamise kohta (R. T. 14 — 1926). Riigilipu tarvitamise määruse § 1. viimase lõike järgi võib riigilippu tarvitada kohaliste pühade või sündmuste puhul üksnes neil juhtumitel, kui sellest avalikult on antud teada vastava prefekti korraldusega. Sageli leiame kohtadel, et selle määruse osast küllalt täpselt ei peeta kinni, mispärast lipu tarvitamine on kujunenud paljudes kohtades liig šablooniliseks. Ka politsei, kui määruse täitmise järelevalve organ, ei ole suutnud küllalt tähelepanelik olla määruse nõudekohaselt lipu tarvitamisele. Kitsama tähtsusega pidustuste, nagu seltside ja organisatsioonide rongkäikude, riigivanema ja ministrite saabumise jne. puhul on paiguti olnud riigilipud välja pandud ilma prefekti erilise korralduseta, määruse kohaselt. Ka surmajuhumitel, pannes välja poolde masti leinamärgiks, pulmapidudel jne. on tarvitatud

riigilippe. Säärastel juhtudel peaks küll politsei, kui järelevalve organ, hoiatama kodanikke või vastutusele võtma, kui targutajaid leidub, kes saavad oma moodi aru riigilipu tarvitamisest.

Riigilipu, kui meie riikluse ja iseseisvuse embleemi tarvitamine peab sündima vääriksel ajal ja teatud kohtadel. Kitsamate ringkondade rõõmu- või leinapäevil peaksid aset leidma hoopis taotlevamad ja mõttelisemad rõõmu või leina avalduse embleemid. On ju igal seltsil ja organisatsioonil oma lipp. Ei ole keelatud igal talul, igal majal oma lipu muretsemine, millist perekondlistel tähtpäevadel võib tarvitada. Sama määruse § 2. kordab riigilipu värvi ja suuruse normaliteeti ning seab üles tingimused, kuidas lippu väärikselt hoida kohtadel. Ei tohi lubada, et lipp kuidagi saaks rüvetatud, teda tuleb tavaliselt hoolega ja teatud kohtadele paigutada. Lipud peavad alati korras ja hoolega hoitud olema.

Eriti on jäänud silmapaari vahele nõue, et riigilipud, mis tarvitatakse määruse § 1.

korras väljapanemiseks, peab pimeduse tulekul, s. o. ööseks, maha võetama. Milleks säärane nõue? Pimedal ajal ei või teada ega tähele panna, kui mõni rüvetab lippu ulakuse pärast. Võib, näiteks, lipp valju tuule, saju või muul teel maha langeda, porri sattuda, või mõni pahatahtlik isik võib meeleldi rüvetada lippu. Meil on veelgi riigi ja riikluse pühama embleemi — riigilipu vastaseid ja vaenlasi. Iga kodaniku üha kohus on kaitsta oma riigilippu. Riigilipp on meie ustavuse ja truuduse sümboliks, iseseisvuse, õigluse ja puutumatus pühamaks embleemiks.

Riigilipu värvilisi lipu- või muukujulisi ilustusi on lubatud määruse § 3. alusel tarvitada hoonete või muude ehituste ehitamiseks igasugustel sündmustel, seepärast ärgu tarvitatagu lippu puht riigilipu kujul ja suurusel. See kaotab siis riigilipu mõiste ja väärtuse ka välismaalaste silmis, kui märkavad, et meie oma riikluse embleemi igalpool labaselt tarvitame. Kuidas hoiame ja kaitseme lippu, nõnda hoiame ja kaitseme ka riiki ja tema iseseisvust. Meie politsei kohus on teraselt jälgida neid elemente, kes kuidagi patustavad lipu kui rahvusriikluse sümboli vastu, neid karistamisele esitada, kui meele tuletused ja hoiatused ei peaks aitama.

Sageli märkame tähtsamatel aktustel

ja sündmustel kodanikke, kes, näiteks, riigihümni ajal ei arva tarvilikuks peakatet maha võtta. Osalt tuleb see kasvatamatus, osalt aga riigivastase elemendi arvele kirjutada. Hümni kaitse suhtes puuduvad meil seadused ja määrused, ent riigilipu tarvitamise suhtes on nad olemas. Paljud küsivad, kas majaomanikel on sunduslik riigilipu muretsemine ja korralduste puhul väljapanemine? Sellele vastame, et lipu muretsemine ei ole sunduslik ning pole ka karistust ette nähtud, kuid tuleta me küsijaile meele, et praeguse lipu tarvitamise õiguse oleme raskete ohvritega saavutanud ja selle õiguse embleemi muretsemise sunduslikuks tegemine oleks riiklikult mõtlejaile kaaskodanikele ja seaduseandlusele liig piinlik. Kes aga peab oma riiklust, vabadust ja ohvritega saavutatud õigust kalliks ja pühaks, see muretseb lipu sunduseta ja paneb tähele tema tarvitamise määrust.

Seepärast ärge tehke riigilipu muretsemist kohtadel sunduslikuks ja ärge nõudke kategooriliselt tema väljapanemist korralduste puhul, vaid soovitage ja tuletaga kaaskodanikele meele riigilipu väljapaneku vajadust üldtähtsatel sündmustel, kui need ülemuse poolt on antud teada, ja ühtlasi tuletage meele riigilipu tarvitamise määrust.

Mõningaid näpunäiteid inglise 1914. a. mud. vintpüssi laske-alalt.

M. Mällo, politseikooli komissar.

Käesoleva aasta juulikuul varustati kogu politsei 0.303" (kal. 7.70) inglise 1914. a. mud. Ross-Enfieldi vintpüssidega. Et nimetatud püssil on mõnesugused erinevused nii omadustes kui ka käsitamisel senini tarvitusel olnud saksa vintpüssist, et pealegi puuduvad praegu inglise püsside kohta juhtnöörid ja eeskirjad, siis peatume siinkohal veidi lähemalt nende iseärasuste juures, mida tuleb silmas pidada laskmisel ja ümberkäimisel inglise vintpüssiga.

Inglise püssil on sihiku säлга asemel n.n. diopter-auk, mille läbi sünnib sihtjoone võtmine. Et õiget kirpu kätte saada, tuleb vaadata läbi sihiku diopter-augu nii, et kirbutipp ja sihiku diopter-augu keskpaik oleksid ühel joonel. Seega on meil

käes ka õige sihtjoon, mille juhime soovitava shtpunkti. Esiälgu paistab olevat raske kirpu tsentreerida diopter-augus, kuid hoolsal harjutusel muutub see lihtsaks. Iseenesest ei ole vead läbi diopter-augu sihtimisel juhul, kui tehakse isegi maksimaalne viga (kirbu täieliku augu ääre vastu hoidmisel), suured, igatahes mitte üle 0,0015 sellest kaugusest, mille pealt sihitakse. 200 mtr. lastes oleks see viga 30 sm. Kuid ka kõige halvem laskja ei tee nii suurt viga, sest siis ta ei näeks kirpu, märki ja diopter-auku korraga. Muidugi korralik laskur, eriti veel laske-sportlane, ei tohi teha sarnaseid vigu, siis ei saaks tema millalgi neid „viimaseid“ silmi kätte. Pean tähendama veel seda, et paljudel on viisiks saanud sihtimisel lä-

bi diopter-augu abiks võtta kõiksugu kõrvalisi, sihtimiseks mitte määratud püssi-osi. Näiteks, katsutakse kirpu tsentree-rida seejärel, kuidas paistavad kirbu kaitsekõrvad diopter-augus. Just sarnane sihtimisviis on vale ja suurendab ainult sihtimise ebatäpsust.

Teine tähtis asjaolu, mida inglise püssidel tuleb pidada silmas, on kukepäästmine. Siin jaguneb päästmine kahte ossa. Rõhumise alul andub trikkel suurema osa oma teest kergelt tagasi, siis tundub järsk takistus. Edasi liigub päästik ainult suuremal rõhumisel, kukk langeb kohe alla õige lühikesel surumisel. Päästmise esimest poolt, mis nõuab 1,3—1,8 klg. rõhumist, nimetatakse tõmbepunkti võtmiseks. Teist poolt, mis nõuab 2,2—2,4 klg. rõhumist, nimetatakse lahtipäästmiseks. Tõmbepunkt võetakse ühe tõmbega, kui püss on pandud palge ja silmapilgul, mil sihtjoon on viidud sihtpunkti, julgelt ja ühtaoliselt vajutades päästetakse kukk lahti. Siinjuures tuleb pidada silmas seda, et päästesõrme liikumine ei kanduks teistele sõrmedele või käele edasi, sest muidu läheb see liikumine edasi püssile ja selle tagajärjeks on sihtjoone kõrvalekallutamine sihtpunktist. Liikumise võimalus tuleb jätta ainult päästesõrme (harilikult esimene sõrm) esimesele ja teisele liikmele. Samuti tähtis on ka trikile vajutamise suund. Seda peab tehtama alati trikli liikumise suunas, siis ei viida kunagi sihtjoon välja õigest sihtpunktist.

Kolmandaks ja õieti kõige tähtsamaks küsimuseks on sihiku ja sihtpunkti valik mitmesugustel distantsidel. Siin tuleb pidada silmas reegel, et alati, kui see vähegi võimalik, tuleb tarvitada sihikut, mis vastab kõige enam kaugusele. Inglise vintpüssi sihik on laskmiseks kaugustele jardides. Neil distantsidel oleks asi väga lihtne, muudkui sea vastavalt sihik ja sihtpunkt ongi seal, kuhu soovitakse tabada. Et meie laskeharjutused sooritatakse meetri-distantsidelt, siis muutub asi keerulisemaks.

Inglise vintpüssil on kaks sihiku diopter-auku: üks allalastud ja teine ülestõstetud raamil. Esimene neist nimetatakse algsihikuks ja on laskmiseks alates 400 jardist, teine on laskmiseks alates 200 jardist. Tulistades kuni 200 meetrini, saame läbi sihik 2-ga, s. t. diopter-auguga ülestõstetud raamil. Tähtis on ainult teada ja pidada meeles kuulilennu kõrgusi meetri-

distantsidel sihik 2. ja 4. juures. Sihik 2. juures on kuulilennu kõrgused järgmised: 50 m. peal + 4 sm., 100 m. peal + 6 sm., 150 m. peal + 4 sm., 200 m. peal — 4 sm. Sihik 4. (algsihiku) juures on kuulilennu kõrgused: 100 m. peal + 27 sm., 150 m. peal + 36 sm., 200 m. peal + 40 sm., 300 m. peal + 25 sm., 350 m. peal + 9 sm., 400 m. peal — 20 sm. Võrreldes nende mõlema sihiku (2. ja 4.) kuulilennu kõrgusi ja võttes laskmise 200 mtr., võime tarvitada mõlemaid sihikuid, kusjuures, sihik 2. lastes, tuleb sihtida just musta sõõri keskele, sihik 4. tuleb võtta must sõõr kirbu peale, sest kuulitõus on siin 40 sm. ja 200 mtr. normaalmärgi must sõõr ongi 42 sm. läbimõõduga. Sarnaselt lastes peavad kõik kuulid sattuma keskele. Teistel distantsidel tuleb valida sihtpunkt juba vastavalt kuulilennu kõrgusele.

Mis puutub tuule mõju arvestamisse, siis keskmise (4 mtr. sek.) vasakult puhuva tuule juures laskmisel 200 mtr. jätkub 10 sm. suurusel kõrvalevõtmisest. Ainult paremalt puhuva tuule juures peab rohkem välja võtma, sest inglise püssi derivatsioon on vasakule. Kõva (8 mtr. sek.) tuule juures 200 mtr. aitab 20 sm. väljavõtmisest.

Suurt hoolt nõuab inglise püssiga ümberkäimine. Eriti ettevaatlik ja korralik peab olema puhastamisel ja sihtimisharjutustel. Õõne puhastamisel peab tingimata tarvitama õõnekaitset, vastasel korral kulutatakse ära õõnesuue ja rikutakse padrunipesa servad. Sihtimis- ja laadimisharjutusi teha ainult õppepadrunitega. Kui seda ei tehta, siis taotakse püssil raua tagumine pind lukuga ära ja rikutakse pesa-servad. Pesäärte rikkumist tuleb lugeda väga raskeks veaks; selle tagajärjeks on sagedane kestade kinnijäämine pärast lasku. Kui siis katsutakse lukku avada jõuga, siis murduvad tõmbikud, mis inglise püssidel võrdlemisi kallid.

Lõpuks tahaksin öelda veel mõni sõna püssi normaalsest puhastamisest, eriti pärast laskmist, et hoida ära püsside asjatut nühkimist, mis omakord mõjub halvavalt vintraua kuluvusele. Õõne puhastamine algab õõne sisse määrimisega ostekohe laskmise lõppedes, kui õõs veel soe on. Selleks tarvitatakse erilist lehelise reaktsiooniga määret. Kui see töö tehtud ja pärastine puhastamine liig hiljaks ei jää, on õõne puhastamine mänguasi. Sarnaselt võtaks terve puhastamine aega ainult

10 minutit. Kui seda ei tehta, siis ei saa püssi nii kergesti puhtaks, sest sarnasest õonest ei saa rohpõletist enam nii hõlpsasti kätte ja siis algab nühhimine, mis muidugi rauaõõne seisukorrale pole sugugi hea. Enne määrimist tuleb rauast lükata välja, kas harja või nühhise otsa mähitud kaltsuga, püssirohu põlemisest tekkinud jäanused ja siis lehelisega püss määrida sisse. Kui aga määrimist sihikindlalt läbi ei viida ja püss laskmise järele jääb

pikemaks ajaks seisma, siis on raud kohe rikunud. Paar tundi pärast laskmist määrimata seisnud püss nõuab juba ligi $\frac{3}{4}$ tundi nühhimist, kuid kerged roostejaljed ja virtsikud jäävad tal seejärele ikkagi paratamatult sisse. Kui raud on seisnud 6 tundi, võtab puhastamine kaks tundi aega ja tihedad roostejaljed jäävad sisse. 12 tundi seisnud raud jäävad puhastamise järele keskmised ja sügavad roostejaljed sisse.

Jõuvankrite seaduse elluviimise määrustest.

Viimasel ajal on õige sagedasteks läinud autobuste liinipidajate kaebused, et veoautod veavad reisijaid. Kui aga lähemalt selgitada neid kaebusi, siis selgub alati, et autobuseliinipidajale ei ole sündinud nii suurt ülekohut nagu kaevatakse. Näib, kui mõni liinipidaja on kusagil veoautol inimesi sõitmas näinud, siis tema peab seda kohe karistusvääriliseks kuriteoks. „Jõuvankrite seaduse elluviimise määrused“ (R. T. nr. 45 — 1929) nagu annaksid liinipidajatele selleks ka õiguse.

Vanemate, nüüd muudetud määruste järgi võis veoautot ühekordseks välja- või lõbusõiduks tarvitada, maksva määruse järgi aga mitte. Veel endiste määruste maksvuse ajal teenisid autobuseliinipidajad õige hästi, sest mõni üksik väljasõit ei võinud mõjuda nende sissetulekute vähenemiseks, küll oli see aga suureks hõlbustuseks kodanikele. Kõigi tundemärkide järgi otsustades ei või olla autobuste teenistus väike. Näiteks peab X ja Y linnade vahel ühendust 24-istmeline autobus, harilikult on see viimase platsini sõitjaid täis, sõidab päevas kaks korda. Sõit maksab 7 krooni. Mitte suurelt arvatult sõidutab nisugune autobus päevas 40 inimest. Nii siis on liinipidaja keskmine päevane sissetulek 280 krooni. Teistel liinidel ei ole pilt sugugi teistsugune. Sarnase teenistuse juures ei saaks küll kaebama minna, et veoauto veab reisijaid, kui talumees veoautol oma kartulikoti otsas istub.

Uus määrus on kodaniku hõlbustuste vastu tagasihoidlikum kui vana. Teedeministeriumi ringkirjaga on määrus pärast täiendatud nii, et kaubasaatjatena võivad sõita kaasa mitte üle 3 inimese peale autojuhi. See arv on väike selleks, et igakord kodanikke-kaubasaatjaid rahuldada. Ringkiri lubab ka reisijate vedu

veoautodel seal, kus ei ole autobuseliini. Selgusetuks jääb aga, kas on sellest küllalt, kui teatud kohal ei ole autobuse otseühenduse liini kohaga, kuhu soovitakse sõita, ja kas oma pärastisel teekonnal säärane veoauto võib tarvitada teid, millel liinipidajate autobused liiguvad, või mitte. Eitaval korral oleks siis ühest külalt teise sõit mööda karjatänavat või jälle üle põllu veoautol täiesti vaba, kaugemale pääsemine juba raskem, sest vähe on kõrvalisi teid, kus liinipidajate autobused ei liigu, maalt linna sõit oleks täiesti võimatu, sest linnadesse viivad suuremad teed on kõik erandita liinipidajate käes. Kas ka maksuta reisijate vedu on keelatud veoautol autobuseliinil teedeministeriumi loata, sellest ei saa kaht arvamist olla. Jõuvankrite seaduse elluviimise määruse § 48. II lõikes on öeldud: „Kestva reisijate veo liinidel maal on keeldud reisijate vabavedu veoautodega ilma teedeministeriumi loata.“ Mis mõistetakse vabaveo all, see on öeldud sama paragrahvi I lõikes: „Vabaveoks loetakse maksuline reisijate või kaubavedu ilma § 43. teises lõikes tähendatud tingimusteta.“ Tähendab, vabavedu on reisijate või kaubavedu maksu eest kindla sõiduplaanita. Siit paistab selgesti, et maksuta vedu ei ole keelatud. On muidugi õige, et ei tule lubada veoautode konkureerimist autobus-tega, kuid teisest küljest tuleks ka rohkem kodanikkude huvidega arvestada. Maaelanikele peaks õigus jääma erakorralisil sündmusil, näit. näitused, laulupeod jne., mil kõik autobused nii-kui-nii on väga koormatud, endiselt kasutada kohalikke veoautosid. V.

Toimetuse märkus. Kõnesolevad määrused arvestavad peaaesjalikult kodanikkude julgeoleku huvidega.

Politseiametnikkude omavahelistest meelelahutustest.

Kordnik. V. Paavo.

Teatavasti, peale Tallinna-Harju, kui Eestis koosseisult suurema prefektuuri, ei toimita midagi muud spordi kõrval omavaheliseks meelelahutuseks. Ei saa aga ka nimetamata jätta Narva politsei spordiringi viimase aja edukust, mille arvele tuleb panna spordiselti kodu soetamine, kus peale muu spordiabinõude ka äsjavalminud nõuetekohane „ping-pongi“ laud leiab elavat kasutamist. Ka peetakse aeg-ajalt nimetatud spordikodus omavahelisi koosviibimisi ja teeõhtuid.

Tallinna-Harju prefektuuris on loodud nüüd juba kaunis edukalt tegutsev puhkpillide orkester. Eelnimetatud prefektuuri eeskujul võiksid teised vähemad politseiüksused vastavalt oma koosseisudele moodustada kas orkestri, laulukoori või mõne näitetrupi. Puudub ju politseil võimalus meelt lahutada siis, kui seda

teevad teised kodanikud, sest säärestel puhkudel on politsei harilikult kohal korrapidajana. Omavahel moodustatud meelelahutusorgani läbi saaksime endale võimaldada aega ergutavalt mööda saata ka siis, kui ametkond suuremalt jaolt oleks vaba.

Suurimaks takistuseks siin võiks vast olla vastavate juhtide puudus, keda oma ametkonna seast ehk ei leidu. Võib aga loota, et sarnast abi ei keelduks meile andmast ka isikud väljaspool politseiametkonda. Vilumatutest on küll raske treenerida vilunud, nõuab palju püsivat tööd, kuid kui jätkub tahet, huvitundjaid asja vastu, pääseksime ka sellest takistusest kergemalt üle. Loodetavasti tahet ja püsivust peaks politseil ka siin jätkuma. Pearõhk seisaks selles, kui asja võetakse järjekindlalt ja tõsiselt.

Sündmuse provintsi kriminalisti päevaraamatust.

Peaaegu Eesti vabariigi algpäevadest peale toimusid Viru maakonnas Vohnja vallas ja selle ümbruskonnas sagedased vargused. Varastati põllult tööriistu, põllusaadusi, aitadest mitmesugust varandust, ja isegi sead, lambad ja kodulinnud ei pääsenud varaste küüsisist. Varaste julmus küünis koguni selleni, et 1926. a. suvel naaber-vallast terve kari lambaid (üle 30) päsepäeva ajal varastati ja umbes 15 km. mööda metsa eemale aeti ning mõned lambad juba jõuti realiseerida, kuna ülejäänud leidis politsei otsimisel üles. Ehkki kriminaalpolitsei ühes kohalise konstaabliga toimetab energiliselt selles varguste seerias juurdlust, ei jõudnud ta peale kahtlustuse Vohnja vallas, Kõrve külas elutsevate Jakob Schwartsbergi ja Andres Treimani vastu kaugemale, ja paistis, et neil veab vargustes. Üldiselt jäi aga mulje, et terve ümbruskond on niivõrt terroriseeritud varaste poolt, et keegi ei julge tunnista da tõtt nende vastu ja igaüks katsub nendest eemale hoiduda. Räägiti vaid salaja omavahel, et vargaid on palju, kes kõik omavahelisel kokkuleppel üksteist toetavad, olgu kohtu ees valetunnista-

misega või mõne attentaadiga; teati isegi juhtumeid, kus valjemini rääkijaid „kari stati“ mõne vargusega, kes peale selle loobunud isegi vargust politseile teatavaks tegemast jne. Vargad tegutsesid ettevaatlikult ja harva võis nende juures kodus läbiotsimisel mõnd eset või asitõendust leida, mis oleks olnud kohtus vastuvaidlematuks tõenduseks süüteo kohta. Enamasti seisis varastatud kraam kusagil eemal, kas kellegi korraliku talupidaja küünis või metsas varjul, ja kuigi juhtus leiduma midagi kodus, siis leidis jälle tunnistajaid, kes olivat näinud pealt, kui asi „leiti“. Ka tunnistajad olid niivõrt asjatundjad, et neid harilikult juurdluse toimetusel üles ei antud, vaid kutsumata kohtupäevaks kohtusse võeti kaasa ja seal paluti üle kuulata. Loomulikult pidi järgnema nende tunnistuste varal õigeksmõistev kohtuotsus; ja kuigi sündis teisiti, siis kaevati edasi järgmisse kohtuastmesse, kuhu vajaduse korral veelgi tunnistajaid toodi juure — võit pidi kindel olema ja just see „võit“ oligi osaliseks surveks, mis sundis ausaid kodanikke vaikima ja nähtud fakte salgama. Kohal liikusid

pisitasa jutud, et Schwartsberg olevat avalikult kiidelnud oma „kamba“ jõuga, mis 50 inimest suur ja kuni Tallinnani olevat organiseerunud, mispärast ka kohalikud elanikud kartsid „kamba“ viha alla sattuda. Kes kamba viha ei kartnud, oli politsei; kuritegevuse likvideerimiseks Vohnjas astuti kriminaalpolitsei poolt energilisi samme ning „kamba“ osanikud ja nende tegevus võeti hoolsa kontrolli alla. Selle tagajärjel hakkasid üksteise järele hargnema asjaolud, mis ähvardasid „kamba“ aluseid panna kōikuma. Sagedased läbiotsimised ja järeled kriminaalpolitsei ilmunised tegid mehed veel ettevaatlikumaks, kuid ühes sellega avanes politseile laiem vaade tegevuseks ning „kamba“ süütegude paljastamine algas järgmiselt:

1924. a. sügisel varastati Vohnja asundusest ühel ööl kaks vankrit, milledest üks vedruvanker. Vargust märgati kohale ja kohale ilmunud konstaabel asus jälgimisele, kusjuures temal läks korda Schwartsbergi naabruses asuva Joosti talu põllult viljahunniku alt töövankri üles leida, kuna vedruvanker jäi kadunuks. Muidugi ei teadnud Joost ega Schwartsberg, kuidas vanker viljahunniku alla sattus, ning avaldasid arvamist, et neid, kui korralikke talupidajaid, sarnase teoga ilmsüütult mustatakse. Kohale ilmunud kriminaalametnik, olles varustatud „kamba“ liikmete asukohtadega, ja võttes arvesse, et kaht vankrit korruga on raske kaugemale viia, ja töövanker ainult ajutiselt Joosti, kui oma-inimese, viljahunniku alla peidetud ja edaspidi oleks seal edasi saadetud, ei hakanudki kohal süüdlast otsima, vaid asus Vohnjast kaugemal asuvaid „kamba“ liikmeid kontrollima, kellel rohkem võimalusi vankri kasutamiseks või realiseerimiseks. Muidugi sündis see salajaselt. Lõpuks jõudes Harju maakonna Kolga valda, leidis ametnik, et endises K. kõrtsis elutsev Joh. Aru on käinud varguse ööl kodant väljas. Aru kohtlemine ja ülekuulamine ei annud tagajärgi, kuid seal pani kriminalisti silm tähele, et kitsaste rehvidega vankri jäljed (nagu see vedruvankril) viivad õue tagant-värvast metsa poole. Jälgede järele edasi minnes lõppesid need jõe kaldal, kus näha oli, et siin midagi on sündinud vankriga. Ei aidanud muud, kui lahti võetud ja jökke peidetud vanker välja kiskuda,

korralikult kokku panna ja puhtsüdamlikult üles tunnistada. Ehkki Aru ülestunnistamise juures püüdis vaikida oma kaaslastest, pidi ta lõpuks kriminalisti ristküsimuste tagajärjel õigust rääkima, millest selgus, et varguse organiseerija olnud Jakob Schwartsberg, kuna tema ja Robert Joost olnud kaastöötajad. Peale selle, suud-suus vastu seatult, tunnistas ka Joost sedasama ja lõpuks ka Schwartsberg; ühtlasi leidsid mõned tunnistajad, kes nende kolme süütegu tõendasid, ja kõik kolm võeti vastutusele. Rahukohtuniku juures tunnistasid Joost ja Aru endid süüdi, kuid Schwartsberg salgas oma osavõttu vargusest, seletades, et kriminalist ähvardanud teda vahistada, kui ta üles ei tunnista, mispärast ka tema kiire põllutööaja tõttu olnud sunnitud valetama. Kohus karistas nimetatud isikuid varguse eest, millega ka Joost ja Aru jäid rahule. Schwartsberg aga kaebas edasi, ning kohtusse toodud uute tunnistajate tõenduste põhjal mõisteti ta õigeaks, ehkki Aru ja Joost kinnitasid tema vargusest osavõttu.

Mõni aeg pärast kohtupäeva, s.o. aprillikuus 1925. a., pandi Joosti ait ja heinaküün põlema. Kriminaalpolitsei poolt toimetatud juurdlusel langes kahtlus kuritahtlikus süütamises Jakob Schwartsbergile, kes pannud toime süütamise „karistusena“ selle eest, et ta kohtus vankrite asjas kõvasti tunnistanud tema peale ja oma süü üles tunnistanud. Et nüisugune tulesüütamine just kõige rohkem talupidajaid kohutab, ei soovinud keegi tõelikku tunnistust anda, kuigi teda kuriteo ööl oli nähtud liikumas; otsekohest süüdistust, mis oleks annud põhjust tema vangistamiseks, ei leidunud. Hiljem Schwartsbergi poolt ette pandud tunnistajad tegid tema alibi kindlaks ja kohtu-uurija poolt toimetatud eeluurimine lõpetati kaebealuse mitteleidmisel. Jällegi oli Schwartsberg õige mees ja hirmuks ümbruskonnale. Ümbruskonnas kordusid vargused pisitasa edasi ning enamjagu kahjukannatajaist ei julgenud neist teatadagi politseile, rääkimata veel kahtlustustest Schwartsbergi või tema kaaslaste vastu.

1926. a. suvel varastati Vohnja vallas karjast mitmel talupidajal lambaid. Läbiotsimisel leiti Schwartsbergi juurest heinte sisse peidetult lambakints, mille kohta Schwartsberg seletas, et selle olevat

ostnud Tapa turult tundmatult lihunikult. Et tema naine andis vastupidise seletuse, võeti Schvartsberg varguse eest vastutusele. Kohtusse aga tõi Schvartsberg kaasa oma „seltsimehe“, kes tõendas, et Schvartsberg lambakintsu tõesti tema käest ostnud, ning sellele järgnes õigeks-mõistev otsus. Samal ajal teise lambavarguse asjas viidi politseikoer „Rex“ kohale, kes metsast, lamba tapmise kohalt, jälgi mööda viis kriminalisti Kõrve külla, „kambamehe“ Andres Treimani juure ja viimase peale näitas. Toimepandud läbiotsimisel leiti verine kott, kus nähtavasti lambaliha oli sees olnud, ja teisi vähemaid esemeid, mis andsid põhjust Treimani süüdistamiseks. Treimann ise seletas, et leitud kotis pole kunagi liha olnud ja plekk kotil on tekkinud mingisugusest värvist. Keemilise ekspertii abil tehti kindlaks, et koti küljes pole värv, vaid veri. Rahukohus, kuhu Treimann ka väljaspoolt tunnistajaid oli kaasa toonud, mõistis ta õigeks, kuid järgmises astmes, kus asi kriminaalpolitsei edasikaebusel oli arutusel, tõestus Treimani süütegu ja ta karistati 3-kuulise vangistusega.

1928. a. talvel varastati Undla vallas heinamaalt terve kuhi heinu, millest kahjusaaja teatas kriminaalpolitseile. Teades, et Schvartsbergil heina puudus, ehkki ta asub varguse kohalt 12 km. eemal, ja võttes arvesse, et ta varastatud heinu otsekohe oma koju ei vii, viivitati umbes nädal aega, ja siis alles pandi läbiotsimine toime, kus ka varastatud heinad leidusid. Kuigi tema süütegu paljastati, salgas ta kangekaelselt seda ja alles kriminaalpolitseis vahiallavõetuna tunnistas üles. Selle eest karistas kohus teda 6-kuulise vangistusega.

1927. a. lõpul varastati Tapal kauplusest kellegi kaubaostja taskust rahatasku ühes raha ja dokumentidega, millede hulgas olid ka mõned nimelised kviitungid tärglisevabrikus kartulite vastuvõtmise üle. Kahjukannataja kahtlustas selles varguses Jakob Schvartsbergi, kes tol ajal viibis kaupluses ja puudutas kahjukannataja taskut. Et Schvartsbergile kahjukannataja oli täiesti võõras, ei võinud ta nähtavasti arvata, et teda kahtlustatakse. Umbes paar nädalat hiljem toimepandud läbiotsimisel teatas ta, et temal ei ole mingisugust võõrast rahataskut majas. Läbiotsimisel aga püüdis Schvartsberg kõrvaldada salaja kum-

mutist mingisuguse rahatasku, mis aga temalt ära võeti ja osutus kahjukannataja omanduseks. Ühtlasi leidis, et rahataskus olevatel kviitungitel on kahjukannataja nimi kraabitud maha ja kirjutatud asemele Schvartsbergi nimi. Seega on Schvartsberg kavatsenud tärglisevabrikust nende järele saamata jäänud raha välja võtta. Nähes, et asi avalikuks tulnud, oli kohe Schvartsbergil vale valmis — ta leidnud selle rahatasku Tapa sillalt ja selleks anti ka tunnistaja Konist üles. Nii politseile, kui ka kohtus tunnistas Konist, et tema tõesti näinud, kui Schvartsberg leidnud Tapa sillalt rahatasku. Et aga tunnistaja rahatasku tundemärke ega teisi üksikasju ei teadnud, karistati Schvartsberg 8-kuulise vangistusega, kuid ta kaebas edasi.

Neis asjus oli jälgimisel kaastegev kohalik konstaabel, kes oma energilise tegevuse ja alaliste tülitamistega oli „kamba“ meestele pinnaks silmas. Tavis oli teda järjekorras kahjutuks teha, ning ühisel nõupidamisel oligi varsti ka va valmis. 1928. a. oktoobrikuus andis Andres Treimann kohalisele prokurörile kirjaliku kaebuse, milles seletas, et konstaabel nõudnud tema käest makse 1300 marga suuruses ning raha vastuvõtmisel annud vastu kviitungi 300 marga suuruses, omandades seega 1000 marka. Tunnistajateks, kes raha maksmist näinud, andis üles Jakob Schvartsbergi ja Anete Konisti (rahatasku varguse asjas olnud tunnistaja Konisti minia). Plaan oli hästi läbi mõeldud ning neil polnud ka teadmata, et konstaablil ootab sarnase süüteo eest raskeim karistus — sunnitöö. Prokuröri poolt saadeti kaebus kriminaalpolitseile juurdluse toimetamiseks ja asja selgitamiseks. „Kamba“ kavatsus oli siin päeva-selge, kuid kriminalistil seisis ees raske ülesanne seda õiges valguses paista lasta. Ülekuulamisel ei heidutanud kättemaksuhimulist Treimani hoiatus ega kurikuulus § 940., vaid ta jäi oma süüdistuse juure kindlaks ja seletas, et 1000 marka olevat laenanud temale isiklikult Schvartsberg, kes ka raha tema, Treimani, koju olevat toonud ja ühes Konistiga maksmise juures olnud. Isegi kohad, kus üks või teine rahamaksmise ajal seisnud, olid kindlasti kokku räägitud ja pähe õpitud; konstaablil ei võinud mingisugust pääseteed üle jääda süüpingist möödumiseks.

Kaebaja, kui ka tema kaaslasel, olid

siiski eksinud, ja nimelt — nad olid üksikasjaliselt rääkinud kokku ainult rahamaksmise fakti ja selle silmapilgu. Kogunud kriminalist aga ei piirdunud sellega, vaid hakkas andmeid koguma laiemas ulatuses nende majandusliikkude vahetõrgete jne. selgitamiseks, kusjuures arvestati piinlikult igasuguste peensus-tega, mida nad andsid ise ülekuulamisil ilma paha aimamata. Hakkas selguma, et Konist oli gireerinud Treimanile vekseli 15.000 marga suuruses, mille pikendusel nende vahel väike lahkeli oli tulnud avalikuks ja hea vahetõrge veidi halvenenud mõni nädal enne nimetatud juurd- luse toimetamist. Edasi selgus, et lah- heli põhjuseks osalt olnud kaebus kons- taabli vastu, mida Konist pole poolda- nud ja kartnud sissekukkumist. Peale selle on Treimann raha omastamise jutu levitamise jäanud hiljaks, sest omas- tamine sündinud 17. augustil 1927. a, ku- na Treimann kuuldused vast novembri- kuus, kui konstaabel tema peale laima- mise pärast protokollit teinud, lahti lask- nud ja siis ka palve prokurörile esita- nud. Ülekuulamisil ei soovinud Konist mingisugust seletust anda, toonitades, et ta annab seda kohtu-uurijale. Seda loo- bumist kasutas aga kriminalist asja ter- ravotsa tunnistaja vastu pöörates, ning pärast paaritunnist piinlikku ülekuula- mist viis tunnistaja veendumusele, et kar- detud sissekukkumise tund on saanud, kui ta otsekohest tõtt ei tunnistata. Tun- nistaja, kui naisterahvas ja juba enne- malt vangla elu maitsenud (9 kuud van- gistust hobusevarguse eest), kartis uuesti sinna sattumist, tunnistata avameelselt, et Treimann kutsunud teda valetunnistajaks ja õpetanud valetunnistamise osa, ähvarda- des vastasel korral velkslit Konisti giro- ga lasta protesti. Sellesse asja oli ka pühendatud Konisti mees, kes, kuuldes naise ülestunnistamist, samuti Treimani- Schvartsbergi plaani nurja ajas ja ko- guni nende vastu tunnistajaks osutus. Nende seletuste põhjal arenasid asjaolud ja leidis veelgi tunnistajaid, kes — ehk- ki raske südamega — siiski osaliselt tõtt tunnistasid. Jäi veel üle kuulata peatunnistaja Jakob Schvartsberg, kuid ta hoidus kõrvale selleks, et enne sele- tuse andmist teistelt kuulda saada, mis nad tunnistasid kriminalistile. Mis need Schvartsbergile rääkisid, jäi muidugi sa- laduseks, kuid ülekuulamisil jäi ta truuks

oma „kambamehele“ ja rääkis nii, nagu see oli kokku räägitud, ehkki sealt veidi kõrvale kaldus ja mõnes kohas Trei- mani seletusest tunduvalt lahku läks. Juurd- luse tagajärg oli aga see, et kons- taabli süüdistuse asemel kohtu-uurija Andres Treimanile süüdistuse pani ette süüteos, mis nähtud ette Nuhtl. Sead. § 940.

19. aprillil 1928. a. oli Rakvere-Paide rahukogus asi arutusel, kuhu Treimann vangivahtide saatel toodi, sest vahepeal oli teda vahistatud varguse asjus karis- tust kandma. Kohtu ees jäi Treimann kindlaks oma esialgsele ülesandele, kuid rea tunnistajate ülekuulamisega tehti tema süütegu kindlaks. Viimasena kuu- lati kohtu poolt üle Jakob Schvartsberg, kes samuti nagu Treimann oma esialgse seletuse juure kindlaks jäi, seletades, et ikkagi tema Treimanile 1000 marka lae- nanud, kuid konstaablile raha maksmise juures pole olnud. Et Schvartsbergi tun- nistus Treimani, kui ka teiste tunnis- tajate seletustest lahku läks ja ta otse- kohe tunnistata kaebaluse kasuks valet, otsustata kohus prokuröri ettepanekul Schvartsbergi valetunnistamise pärast viibimata vahistada ja kriminaalpolitsei korraldusse anda juurd- luse toimetami- seks, kuna Treimani karistas kohus 4- aastase vangirooduga. Ei oodanud Trei- mann, veel vähem Schvartsberg, niisu- gust karmi otsust, ehkki nad selle täiel määral olid teeninud.

Juurd- luse toimetusel Schvartsbergi süüdistuse asjus tehti tema süütegu kind- laks, kuigi kaebalune ise eitas seda täiel määral. Et ta kogu aja vahi all viibis, teised tema kaaslaste asja tõsi- dust arvesse võttes ei sõandanud enam „appi“ tulla ja mõned kohalikud kodani- kud tekkinud asjaolude tõttu esinesid tunnistajatena, jäi Schvartsberg kuni kohtuni vahi alla ühes Treimaniga, kel- le vastu tõestus süüdistus — valetun- nistamisele avatlemises.

13. sept. oli viimane asi Rakvere- Paide rahukogus arutusel, kus kohus ka- ristata Jakob Schvartsbergi 4-aastase ja Andres Treimanni 5-aastase vangiroodu- ga. Sellega lõppes nende kuritegude see- ria ja Vohnja, kui ka ümbruskonna ela- nikud hingavad kergemini, pääsedes aastaid kestva hirmu alt. Huvitav on mär- kida, et peale Treimani ja Schvartsbergi

vangistamist lõppesid ka igasugused vargused Vohnjas. Seal, kus enamalt kõik hoolega lukustati ja ka lukutagant va-

rastati, jäetakse nüüd põllule ja hoovi peale kartuseta varandus ja keegi pole seda puudutanud.

Sport Järvamaa politseis.

1929. a. suve jooksul on korraldatud Järvamaa politseiametnikkude kogu juhatuse korraldusel rida spordivõistlusi mitmel alal. Võistlustest võttis osa 21 politseinikku, peale selle võistluste korraldajad, kohtunikud jne., nii et terve politseipere võttis aktiivselt osa kehakasvatustööst Järvamaal. Võistlustel anti välja 2 rändauhinda, 5 üksik-hõbeauhinda jäänudavaks omanduseks ja 11 diplomit. Rändauhinna olid pandud välja: 1) suur karikas, Paide jsk. politseikomissar Tillingi poolt 110 km. traditsioonilise jalgratta teatesõidu võitjale meeskonnale, ja 2) Järvamaa politseiametnikkude kogu poolt laskuri kuju paremale laskurile Järvamaa politseis.

Sportimises on Järvamaa politseis esikohal laskmine, jalgrattasõit ja käimine, s. o. alad, mis seovad politseiametnikke otse ametiga. Teistel aladel pole võistlusi korraldatud sellepärast, et need üldiselt pole läbi löönud.

Suurvõistluseks tuleb pidada 110 km. jalgratta-teatesõitu, milline võistlus peeti 30. juunil. Võistlusmaa-ala läbistas 14 rajooni, alates ja lõppedes Paides. Võistlustingimuste järgi tuli sõita igal võistlejal umbes 13 $\frac{3}{4}$ km. läbi, kusjuures juhul, kui vahetust kohal polnud, vahetuseta jäänud võistlejal tuli võistlust jätkata. See tingimus pandi maksma seepärast, et üksik politseinik, kes varguste jne. korral võistlusest pidi loobuma, võis ajada nurja terve meeskonna edu. Vastutasuks pingutuse eest arvati iga meeskonnas puuduva võistleja eest $\frac{1}{10}$ -dik terve meeskonna ajast üldtagajärjest maha. Võistlusi peeti rakmetes, nii nagu politseinikul tuleb liikuda teenistuskorras. Osavõtjaid oli 3 meeskonda, á 8 meest. Esimesena jõudis lõpupunkti teise meeskonna liige Pärtel (aeg 5 t. 5 m. 26,5 sek.). Viie minuti pärast tuli teisena kohale III-da meeskonna liige Terry. Võistluse lõppemisel selgus, et II meeskonnas puudus üks va-

hetus ja I meeskonnas 2 vahetust. Kan-gelaseks osutus I meeskonna mees Tossi, kes üksi 3 etappi (üle 40 km.) oli sõitnud. Järvamaa rekordiks tunnustati II meeskonna aeg, kuna võitjaks meeskonnaks arvati I meeskond koosseisus: Hansar, Aulik, Reiman, Schmidt, Venig ja Toss, ajaga 4 t. 50 m. 57,9 sek.

Laskevõistlused olid samuti mõeldud ülemaakondlistena, kuid Tapa ja Türi jaoskondade laskurid ei saanud ilmuda Paide võistlustele, mistõttu tegelikult võttis võistlustest osa Paide jaoskonna koosseis ja kriminaalpolitsei. Halva ilma tõttu olid tagajärjed keskpärased. Laskmine sündis ülemaaliste politsei esivõistluste tingimustel. Püssist laskmises tuli esimeseks Aulik, pistolist — Pärtel ja spordipüssist — B. Raadik. Rändauhinna võitis Aulik.

25 km. jalgrattasõit kujunes konkurentsi Tiiki ja Auliku vahel, kuna teised võistlejad jäid rohkem maha. Vanameister Tiik, kes ka kahekordne Järvamaa kaitseliidu meister 25 km., tuli lõpuks siiski esimesena kohale ajaga 54 m. 29,1 sek. Auliku aeg oli 54 m. 57,6 sek. Aulik on igatalhes tulevane täht sel alal, sest ta sõidab alles teist aastat jalgrattal.

Suurt huvi pakkus ka käimine, millest võttis 6 võistlejat osa. Maa pikkus oli 3000 meetrit. Võistelda tuli mundris, relvastatult. Et käimist esimest korda korraldati, siis oli patustusi reeglite vastu rohkem, kuid kedagi ei kõrvaldatud võistlustelt. Esimesele kohale tuli Aulik, ajaga 20 m. 37,6 sek., teisele Pärtel. Et Pärteli käik oli väga puhas, anti temale eriauhind.

Üldiselt peab ütleva, et suvine tegevus on hästi möödunud ja oma tarvilise osa elevust, võistlustuhinat ja edu on toonud Järvamaa politseiperre. Erilist tänu asja edustamiseks on teeninud Kogu juhatuse esimees Tilling ja tema abi Heiter.

H. V.

Ametlik osa.

Piirivalve valitsuse ülema käsukirjaga 17. septembrist s. a. nr. 97

on avaldatud Tallinna jaoskonna Võsu rajooniülema k. t. leitn. Rosbergile kiitust energilise ja agara tegevuse eest salakauba tabamisel ja uue rajooni korraldamisel.

Politseivalitsuse direktori käsukirjaga 18. septembrist s. a. nr. 7

on Tallinna-Harju prefektuuri konstaabel Johannes Suits vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. oktoobrist s. a.

Lääne-Saare prefektuuri konstaabel Aleksander Kirschbaum on vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. okt. s. a.

Politseivalitsuse direktori käsukiri 26. septembrist s. a. Nr. 8.:

13. skp. möödus 30 aastat Haapsalu jaoskonna politseikomissar August Kallmanni astumisest politseiteenistusse. A. Kallmann algas teenistust politsei alal 13. (1.) septembril 1899. a. kordnikuna Viljandimaal, sealt viidi üle 1. dets. 1907. a. Võrru ja 1. juun 1912. a. Tallinna politsei ülevaataja kohale, kus teenis kuni Vene revolutsioonini 1917. a. Eesti vabariigi teenistusse astus A. Kallmann 23. dets. 1918. a. kriminaalpolitsei ametnikuna. 12. dets. 1919. a. on A. Kallmann määratud Tallinna kriminaalpolitsei ülema abiks ja 1. jaan. 1922. a. Viljandi kriminaalpolitsei ülemaks. 1. märtsil 1927. a. sai A. Kallmann määratud praegusele kohale — Haapsalu jaoskonna politseikomissariks.

Kasutades politseikomissari A. Kallmanni pikaajalise teenistuse tähtpäeva, soovin talle head tervist, püsivust ja jõudu edaspidises töös.

N. Reiman,
Politseivalitsuse direktor.

Vabariigi valitsuse otsusega 18. sept. s. a. on lubatud Eesti ajakirjanikkude liidu juhatusele puhkekodu elamiskõlbuliseks ümberehitamise ja ostuvõla tasumise heaks rahalist loteriid 100.000 kr. väärtuses toime panna 28. märtsil 1930. a. või 31. dets. 1929. a., kui viimaseks tähtpäevaks piletid müüdnud. Väljaloomine sünnib „Estonia“ kontsertsaalis.

Piletite arv on 100.000, piletihind à 1

kr. Võite on: 1. võit — 12.500 kr., 1. võit — 2.500 kr., 2 — à 1000 kr., 2 — à 500 kr., 3 — à 250 kr., 6 — à 100 kr., 10 — à 50 kr., 20 — à 10 kr., 40 — à 5 kr. ja 1000 — à 2 kr., kogusummas 1085 võitu Kr. 22.250.— väärtuses.

Politseivalitsuse poolt liidu juhatusele luba välja antud 20.sept. s.a. nr. 1052-p. all.

Vabariigi valitsuse otsusega 18. sept. s. a. on lubatud Eesti haridusliidu juhatusele vabaharidustöö edendamiseks rahalist loteriid 100.000 kr. väärtuses toime panna 22. aprillil või 24. juunil 1930. a. tingimusel, et loteriipiletite müük võib alata peale Eesti arstiseltside liidu või Rakvere rahvamaja- ja haridusseltsi loterii väljaloomist.

Piletite arv on 100.000, piletihind à 1 kr., pool piletit 50 s. Võite on: 1 võit — 10.000 kr., 2 võitu — à 1000 kr., 3 — à 500 kr., 5 — à 250 kr., 15 — à 100 kr., 15 — à 50 kr., 25 — à 10 kr., 150 — à 5 kr. ja 800 — à 2,5 kr., kogusummas 1016 võitu 20.000 kr. väärtuses. Väljaloomimine sünnib haridusliidu ruumes Tallinnas, Rataskaevu tän. 22.

Politseivalitsuse poolt on antud haridusliidule luba 21. sept. 1929. a. nr. 1436-

Politseivalitsuse poolt on luba antud laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks: Karl Johani p. Hansenile — Tartus, Kauba tän. nr. 11, maksuvusega 4. sept. 1930. a.

Politseivalitsuse direktori otsusega on tühistatud Kunda-Malla vallas, Siberi külas elutseva Johannes Tooma p. Ruubergi laskeriista hoidmise ja kandmise luba.

Õiendus.

L. Vahteri artiklis „Eesti kriminaalseadustiku üldosa ülevaade“ on juhtunud järgmised eksitavad vead:

„E. P.“ nr. 31/32 lhk. 383 esimese veeru 29. real peab „hädahoju“ asemel olema „hädaloju“, samuti lhk. 384 esimese veeru 20. ja 29. real.

„E. P.“ nr. 37 lhk. 456 esimese veeru 23. ja 24. real alt on: „a) surmanuhtluselt sunnitööle“, peab aga olema „surmanuhtluselt tähtajata sunnitööle...“ Sama veeru alt 12. real § 4. asemel peab olema § 8. p. 4.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Piibur, Richard Joosepi poeg, välispass nr. 6076, välja antud politsei peavalitsuselt 11. 3. 27 a. (4243)
- Teder, Johannes, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 1187, välja antud Naisaare komandandilt 31. 5. 29 a. (18180)
- Kadarik, Anton, reservi tunnistus nr. 824, välja antud Saare rahvaväe ülemalt 3. 11. 20 a. (18189)
- Vokk, Ivan, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 2590, välja antud Väljapatari ülemalt 1. 11. 22 a. (18192)
- Tilk, Iradion, kaitseväe teenistuse tunnistus nr. 2204, välja antud 5. üks. jalgaväe pataljoni ülemalt 1. 10. 23 a. (18188)
- Sülluste, Rudolf, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 33, välja antud 16. 9. 20 a. (20895)
- Nikolajev, Mihail, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 23602, välja antud Harju maakonna rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 2. 10. 20 a. (20897)
- Teeäär, Juhan, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 18420, välja antud Soomusrongi „kapten Irvi“ ülemalt 23. 5. 20 a. (20898)
- Otti, Jaan, välispass nr. 785, välja antud politsei peavalitsuselt 6. 4. 25 a. (21640)
- Hull, Adolf, Nanseni pass nr. 18270/5855, välja antud politsei peavalitsuselt 30. 1. 28 a. (21651)
- Silberberg, Johannes, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 10547, välja antud Harju kaitseväe ringkonna ülemalt 11. 11. 28 a. (21960)
- Ani, Roman, välispass nr. 1293, välja antud politsei peavalitsuselt 8. 6. 29 a. (21972)
- All, August, välispass nr. 5467, välja antud politsei peavalitsuselt 14. 3. 28 a. (21978)
- Hausberg, August, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1649, välja antud 16. 4. 21 a. (21900)
- Väljataga, Jaan Jaani poeg, laskeriistaluba nr. 3639, välja antud Tallinna-Harju prefektilt 26. 11. 28 a. (22620)
- Preiverk, Johannes Johani poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 3562, välja antud 9. 4. 21 a. (22626)
- Armänn, August Johani poeg, kaitseväest vabastamise tunnistuse dublikaat nr. 5647, välja antud Harju maakonna kaitseväe ringkonna ülemalt 28. 1. 26 a. (22622)
- Pressmann, August Jüri poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 209, välja antud 1. suurtükiväe ülemalt 28. 8. 27 a. (22623)
- Maalmeister, Johannes Ekaterina poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 2009, välja antud 1. suurtükiväe grupi ülemalt 28. 7. 27 a. (22624)
- Tomberg, Voldemar Jaani poeg, kaitseväest vabastamise tunnistuse dublikaat nr. 11787, välja antud Harju maakonna rahvaväe ülemalt 3. 10. 24 a. (22630)
- Iter, Eduard Juhani poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 1629, välja antud 30. 6. 24 a. (22632)
- Jürgenthal, Karl Hansu poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 1606, välja antud Lääne maakonna rahvaväe ülemalt 25. 6. 25 a. (22634)
- Karsna, Karl Johani poeg, välispass nr. 4848, välja antud politsei peavalitsuselt 13. 1. 28 a. (23014)
- Loomann, Mihkel, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 11050, välja antud Viljandi maakonna rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 18. 10. 20 a. (23302)
- Mets, Tõnu, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 14373, välja antud Viljandi maakonna rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 3. 12. 20 a. (23305)
- Kesk, Konstantin, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 114, välja antud 9. 11. 20 a. (23310)
- Tambert, Karl, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 875, välja antud Viru maakonna rahvaväe ülemalt 21. 4. 21 a. (23311)
- Land, Peeter, hobusepass. (18033)
- Kuus, Evald, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 3709, välja antud 7. jalgaväe rügemendi ülemalt 9. 9. 27 a. (18034)
- Saarva, Peeter, sõjaväest vabastamise tunnistuse dublikaat nr. 3544, välja antud Tartu kaitseväe ringkonna ülemalt 8. 10. 28 a. (18039)
- Venediktov, Elena, hobusepass nr. 1444, välja antud Panikovitschi vallavalitsuselt 17. 2. 21 a. (18042)

- Hõpõmägi, Ivan, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 12/2938, välja antud Sakala partisaanide üksiku pataljoni ülemalt 29. 4. 22 a. (18043)
- Jõesaar, Hugo, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1116, välja antud Viru maakonna rahvaväe ülemalt 3. 11. 20 a.
- Rauks, Elmar Peetri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 5630, välja antud 10. jalaväe rügemendi ülem. 20. 8. 23 a.
- Võsujalg, Mihkel Voldemari poeg, reservi tunnistus nr. 2285, välja antud 1. jalaväe rügemendi ülemalt 29. 9. 28 a.
- Voltin, Jaan Jaani poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 2341, välja antud Võru maakonna rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 8. 11. 24 a.
- Ilves, Eduard Peetri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1334, välja antud Soomusautode kolonne ülemalt 7. 4. 20 a.
- Must, August Jaani poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 13091, välja antud Võru maak. rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 21. 11. 20 a.
- Schitnikov, Feodor Vassili poeg, Nanseni pass nr. 12033/24615, välja antud politsei peavalitsuselt 18. 8. 24 a.
- Andresson, Mats Villemi poeg, sõjaväkke kõlbmatuse tunnistus nr. 111, välja antud rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 9. 7. 19 a.
- Jakobson, Albert Adami poeg, hobusepass nr. 62, välja antud Kilingi vallavalitsuselt 27. 2. 25 a.
- Praker, Antcn Ado poeg, laskeriistaluba nr. 1815, välja antud Lääne-Saare prefektilt 22. 1. 27 a.
- Adamson, Johan Tõnise poeg, laskeriistaluba nr. 766, välja antud Viru-Järva abiprefektilt 23. 6. 28 a.
- Novikov, Tihon Andrei poeg, Nanseni pass nr. 7860/14233.
- Strik, Karl Jaani poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1516, välja antud Allohvitseride kooli ülemalt 29. 9. 23 a.
- Einlandt, Madis Jaani poeg, välja antud Raudteepolitsei ülemalt 9. 12. 19 a. nr. 2362.
- Hindrekson, Anna Karli tütar, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaosk. ülemalt 12. 1. 25 a. nr. 77.
- Johanson, Adele Jaani tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 23. 12. 21 a. nr. 17029.
- Heinberg, Gustav Gustavi poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaosk. ülemalt 20. 8. 23 a. nr. 1636.
- Raud, Voldemar Kadri poeg, välja antud Tallinna linna 1. jaosk. politseikomissariilt 28. 9. 26 a. nr. 1517.
- Mustkivi, Helene Gustavi tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 13. 1. 20 a. nr. 7409.
- Luts, Aleksei Antoni poeg, välja antud Tallinna linna 1. jaosk. politseikomissariilt 25. 1. 27 a. nr. 2249.
- Koii, Viktor Rudolphi poeg, välja antud Narva linna politsei 3. jaosk. ülemalt 15. 1. 25 a. nr. 70.
- Schmidt, Hans Jüri poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 10. 1. 20 a. nr. 6705.
- Treimann, Johanna Peetri tütar, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 11. 2. 20 a. nr. 6608.
- Reegat, Mai Jüri tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 27. 11. 19 a. nr. 897.
- Hennig, Artur Jaani poeg, välja antud Valga jaosk. politseikomissariilt 1927 a. nr. 2588.
- Velling, Anna Jaani tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 8. 9. 24 a. nr. 1472.
- Mitt, Johannes Siimu poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 25. 7. 22 a. nr. 18097.
- Veitenberg, Leena Jüri tütar, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 20. 2. 20 a. nr. 10694.
- Ansip, August Daaveti poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 9. 12. 19 a. nr. 3011.
- Ruut, Hans Otto poeg, välja antud Vana-Vändra vallavalitsuselt 10. 8. 23 a. nr. 129.
- Luts, Karl Hendriku poeg, välja antud Vana-Kariste vallavalitsuselt 23. 3. 20 a. nr. 503.
- Peterson, August Peetri poeg, välja antud Tartu 3. jaosk. politseikomissariilt 20. 6. 23 a. nr. 678.
- Tõigu, Daavet. (43657)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Elu, Ida Jaani tütar.
- Pootsmann, Antonie Priidiku tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 11. 12. 24 a. nr. 1949.
- Siimann, Tooni Tiitso tütar, välja antud Viimsi vallavalitsuselt 14. 10. 24 a. nr. 222.

- Rits, Maria Martini tütar, välja antud Kogula vallavalitsuselt 6.10.25 a. nr. 102.
- Orav, Johannes Jaani poeg, välja antud Laiksaare vallavalitsuselt 26. 8. 27 a. nr. 112. (43660)
- Aruvald, Olga Gustavi tütar, välja antud Voka vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 848.
- Eiche, Eduard Eduardi poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaosk. ülemalt 9. 11. 23 a. nr. 1863.
- Parts, Emil Karli poeg, välja antud Elistvere vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 145.
- Mägi, August Marguse poeg, välja antud Voltveti vallavalitsuselt 15. 4. 26 a. nr. 48/277718.
- Laisaar, Johannes Jakobi poeg, välja antud Vohnja vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 577.
- Soni, Hans Hansu poeg, välja antud Polli vallavalitsuselt 6. 3. 26 a. nr. 15.
- Hint, Albert. (43658)
- Nikaborn, Ida Jüri tütar, välja antud 1919 a. nr. 1451.
- Scherstnov, Aleksander Ivani poeg, välja antud politsei peavalitsuselt 29. 4. 24 a. nr. 6274/10849.
- Liiva, Prokopi Ellu poeg, välja antud Jäärja vallavalitsuselt 2. 6. 25 a. nr. 171.
- Sepp, Kadri Hendriku tütar, välja antud Uue-Kariste vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 286.
- Siider, Herman. (43664)
- Mitt, Armilde. (43665)
- Ostrat, Eduard. (43666)
- Abermann, Aleksander Juliuse poeg, välja antud Iisaku vallavalitsuselt 6. 10. 27 a. nr. 1000.
- Peets, Ado Johani poeg.
- Valk, Elmar, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 22. 12. 25 a. nr. 445.
- Õunapu, Helene Aleksandri tütar, välja antud Roela vallavalitsuselt 18. 3. 27 a. nr. 551.
- Pamer, Richard, välja antud Jõhvi alevivalitsuselt 24. 8. 28 a. nr. 769.
- Ilves, Elsa Jaanuse tütar, välja antud Laatre vallavalitsuselt 8. 12. 19 a. nr. 285. (43662)
- Valkenkla, Miina, välja antud Särevere vallavalitsuselt 19. 9. 22 a. nr. 18. (43669)
- Seili, Kai, välja antud Kõo vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 1109. (43670)
- Kuldkepp, Tiiu, välja antud Vastemõisa vallavalitsuselt 28. 2. 20 a. nr. 1153. (43671)
- Karu, Tiido Mihkli poeg, välja antud Jõhvi vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 1012. (43672)
- Tamm, Daniel Jaani poeg, välja antud Vaivara vallavalitsuselt 2. 3. 20 a. nr. 504.
- Koort, Jakob Jüri poeg. (43677)
- Karm, Jüri Karli poeg. (43678)
- Koort, Melanie Hansu tütar, välja antud Soosaare vallavalitsuselt 19. 5. 22 a. nr. 450.
- Raadu, Jaan Jüri poeg, välja antud Undla vallavalitsuselt 26. 6. 23 a. nr. 137.
- Pernakoff, Magda Antoni tütar, välja antud Undla vallavalitsuselt 10. 4. 23 a. nr. 74.
- Org, Marie Jüri tütar, välja antud Pöögli vallavalitsuselt 9.4.21 a. nr.236. (43680)
- Vals, Artur Liisa poeg, välja antud Vanakuuste vallavalitsuselt 10. 3. 23 a. nr. 33.
- Niitov, Alma-Rosalie Leena tütar, välja antud Tartu linna 2. jaosk. politseikomissariilt 19. 1. 26 a. nr. 5997.
- Mägi, Lembit Mihkli poeg.
- Nukk, Karl Mardi poeg, välja antud Tartu linna 3. jaosk. politseikomissariilt 3. 6. 27 a. nr. 239.
- Koplik, Mai Johani tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 4. 11. 21 a. nr. 6455.
- Holvasson, Paul Jaani poeg, välja antud Peri vallavalitsuselt 20. 9. 21 a. nr. 1110. (43689)
- Lehtmets, Tõnu Abrami poeg, välja antud Avanduse vallavalitsuselt 8. 4. 25 a. nr. 390.
- Säälik, Liisa Jüri tütar, välja antud Torma (Võtikvere) vallavalitsuselt 5. 3. 19 a. nr. 162.
- Biedermaann, Liisa Juhani tütar, välja antud Avanduse vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 675.
- Kivirist, Ida Liisa tütar, välja antud Mõisaküla alevivalitsuselt 13. 3. 26 a. nr. 54/286560.
- Möllits, Amanda Augusti tütar, välja antud Varangu vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 303.
- Rutoff, Hans Kristjani poeg, välja antud Vaivara vallavalitsuselt 6. 11. 27 a. nr. 1016.
- Reinmann, Helene Karli tütar.
- Marfeldt, Hermine Juhani tütar, välja antud Järve vallavalitsuselt 8. 12. 27 a. nr. 430.
- Moosel, Aleksander Juhani poeg, välja antud Järve vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 832.

- Ots, Johannes Jüri poeg, välja antud Järve vallavalitsuselt 3. 3. 20 a. nr. 898.
- Muller, Emanuel Pauli poeg, välja antud Narva 1. jaosk. politseikomissariilt 29. 9. 27 a. nr. 729.
- Kaave, Martin Mardi poeg, välja antud Vana-Põltsamaa vallavalitsuselt 23. 1. 25 a. nr. 306.
- Braimann, Marie Jaagu tütar, välja antud Vana-Põltsamaa vallavalitsuselt 14. 3. 22 a. nr. 1141.
- Alp, August Luise poeg. (43690)
- Tamberg, Ida Henno tütar, välja antud Saru vallavalitsuselt 19. 12. 24 a. nr. 57.
- Kuuskmann, Heinrich Johannese poeg, välja antud Narva 2. jaosk. politseikomissariilt 1928. a. sügisel.
- Lillmann, Jaan Karli poeg, välja antud Vana-Antsla vallavalitsuselt 20. 4. 20 a. nr. 1331.
- Zeiba (nüüd Reinhold), Helene Reinu tütar, välja antud Taheva vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 223.
- Birnbäum, Laine Jaani tütar, välja antud Valga jaosk. politseikomissariilt 5. 11. 25 a. nr. 700.
- Lorents, Marta Karli tütar, välja antud Valga jaosk. politseikomissariilt 14. 12. 26 a. nr. 1565.
- Lorents, Karl Jaani poeg, välja antud Valga jaosk. politseikomissariilt 16. 12. 26 a. nr. 1575.
- Kämbre, Marta Karli tütar, välja antud Valga maakonna politsei ülemalt 28. 7. 22 a. nr. 66.
- Kõiv, Peeter Johani poeg, välja antud Valga linna politsei ülemalt 27. 2. 20 a. nr. 7736.
- Sutt, ArnoId Jüri poeg, välja antud Valga linna politsei ülemalt 16. 10. 20 a. nr. 8834.
- Linn (Lind), Rudolf Tõnise poeg, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaosk. ülemalt 12. 12. 24 a.
- Naaris, Aleksander Daaveti poeg, välja antud Valga jaosk. politseikomissariilt 29. 9. 27 a. nr. 792.
- Kõresaar, Jaak Jüri poeg, välja antud Viljandi vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 317.
- Mõttus, Jüri Hansu poeg, välja antud Tarvastu vallavalitsuselt 4. 1. 20 a. nr. 623.
- Kivisild, Marie Karli tütar, välja antud Viiratsi vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 181.
- Soots, Eduard Peetri poeg, välja antud Mustla alevivalitsuselt 21. 2. 27 a. nr. 19.
- Keernik, Elmar Johani poeg, välja antud Mustla alevivalitsuselt 20. 11. 28 a. nr. 33.
- Roosson, Johan Jaani poeg, välja antud Heimtali vallavalitsuselt 29. 1. 27 a. nr. 327.
- Hirsch, Eliise Andrese tütar, välja antud Viljandi linna politsei ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 776.
- Kerig, Marie Jüri tütar, välja antud Viljandi linna politsei ülemalt 20. 12. 21 a. nr. 8122.
- Kärner, Rudolf Magnuse poeg, välja antud Narva linna politsei 1. jaosk. ülemalt 17. 12. 25 a. nr. 607.
- Ambrus, August Jaani poeg, välja antud Viljandi linna politsei ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 3552.
- Puri, Anna Jaagu tütar, välja antud Viljandi vallavalits. 30. 12. 19 a. nr. 929.
- Grünvald, Liina Karli tütar, välja antud Uue-Suislepa vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 150.
- Lipp, Katarina Jakobi tütar, välja antud Valga maakonna politsei ülemalt 22. 4. 25 a. nr. 319.
- Neeving, Toomas Mihkli poeg, välja antud Valga linna politsei ülemalt 19. 1. 20 a. nr. 4878.
- Pihlau, Liis Jüri tütar, välja antud Kuigatsi vallavalits. 2. 10. 20 a. nr. 1041.
- Teder, Aleksander Jakobi poeg, välja antud 5. 1. 27 a. nr. 1648.
- Adamson, Jaan Karli poeg, välja antud Karula vallavalitsuselt 28. 12. 19 a. nr. 62.
- Põldsepp, Anna Jakobi tütar, välja antud Valga jsk. politseikomissariilt 1. 7. 27 a. nr. 444.
- Unter, Peeter Karli poeg, välja antud Valga politsei jaoskonna ülemalt 11. 3. 24 a. nr. 134.
- Feldveber, August Jaagu poeg, välja antud Kaagiärve vallavalitsuselt 12. 12. 24 a. nr. 150.
- Tamm, Peeter Martini poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 8. 7. 27 a. nr. 473.
- Lüüs, Salme Ado tütar, välja antud Vana-Antsla vallavalitsuselt 1. 2. 27 a. nr. 843.
- Poola, Olga Jakobi tütar, välja antud Laanemetsa vallavalitsuselt 16. 3. 20 a. nr. 670.
- Treumuth, Viktor Daaveti poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 14. 3. 27 a. nr. 2612.
- Miljukov, Maria, välja antud Irboska vallavalitsuselt 13. 3. 20 a. nr. 3635.